

Pohjoinen OT-keskus

Ajankohtaiset 4/2024

LOPPUVUOTTA KOHDEN...

Ajankohtaista nyt

Pohjoinen OT sai
jatkorahoituksen

Koulukuraattorityö
murroksessa

Lapsistrategian työryhmän
tekemä työ etenee

Iloksemme saamme kertoa, että Pohjoinen OT-keskus on saanut rahoituksen vuodelle 2025. OT-keskusten kehittäminen on Pohjoisen alueen lisäksi käynnissä edelleen Itä-Suomen ja Varsinais-Suomessa yhteistoiminta-alueella. YT-alueen hyvinvointialueet ovat kokeneet toiminnan tärkeäksi ja halunneet edelleen satsata tähän kehitystyöhön. Erityisesti konsultaatiot ja koulutukset ovat saaneet kiitosta. Tätä tukea työntekijöille on tarkoitus järjestää edelleen tulevana kautena.

OT-keskukset on tarkoitettu verkostomaisella toiminnallaan auttamaan palvelujärjestelmää ratkaisemaan lasten, nuorten ja perheiden kaikista vaikeimpia ja kompleksisimpia kysymyksiä. OT-keskustyön suora kohderyhmä ovat ammattilaiset erilaisissa työtehtävissään, ei suora asiakkaisiin kohdistuva työ, mutta hyödynsaajia ovat lapset, nuoret ja heidän perheensä. Tämä kehittämistyö jatkuu edelleen.

Pysyvät rakenteet yhteistyölle puuttuvat edelleen sosiaalihuollosta. Sosiaalihuoltolain § 33a mukaan sosiaalipalveluja voidaan koota valtakunnallisesti tai alueellisesti, jos se on tarpeen erityisosaamisen, asiakasturvallisuuden tai palvelujen laadun varmistamiseksi. Myös sote-järjestämislaki 4§ antaa mahdollisuuden koota palveluja suurempiin kokonaisuuksiin.

Koulukuraattorikysely toteutettiin styksyllä 2024. Koulukuraattorityö on murrokselle hyvinvointialueille siirtymisen myötä. Voitane sanoa, että se etsii uutta tapaa toimia muuttuneessa toimintaympäristössä. Sinällään alueilla vaikuttaa olevan sitoutuneita koulukuraattoreita työssään.

Innolla jatkamme kehittämistyötä yhteistyössä alueiden kanssa myös tulevana vuonna!

Pentti Virta, projektipäällikkö

KOULUKURAATTORIN TYÖ MURROKSESSA

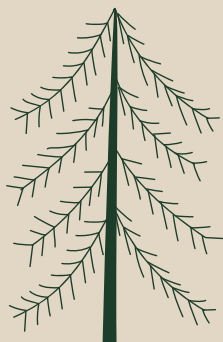
Pohjoinen OT -keskus toteutti koulukuraattori kyselyn syyskuussa 2024. Aloite tähän kyselyyn nousi aluetukityöryhmien kanssa käydyistä keskusteluista. Vastauksia saimme koko pohjoiselta YT-alueelta 70. Tiesimme, että vastausmäärä voi jäädä pieneksi, koska kyselyyn käytettävä aika oli rajallinen. Toivoimme saavamme kyselyllä tilannekuvaa siitä, millaisten ilmiöiden kanssa hyvinvointialueilla painitaan kuraattorien työssä. Olemme kiitollisia jokaisesta vastauksesta mitä saimme.

Vajaa kolmannes vastaajista kertoi, että koulukuraattorin työn käytänteitä on yhteensovitettu hyvinvointialueella. Suurin osa vastaajista ei osannut sanoa, onko toimintakäytänteitä yhdenmukaistettu. Yhtenäistämistä toivottiin erityisesti työolojen tasavertaistamiseen ja työn ydintehtävän kirkastamiseen ja selkiyttämiseen mutta myös rajaamiseen. Koettiin, että kaikki työ mikä ei kuulu kenellekään kuuluu koulukuraattorille. Lisäksi toivottiin koulutusta kirjaamiseen. Huolta koulukuraattorit kokivat siitä, että työstä on tullut hoidollisempaa terveydenhuollon menetelmien.

Kuka pitää kuraattorintyön puolta? Toivottiin tilaa tehdä yhteisöllistä työtä ja ennaltaehkäisevää työtä. Koulutusta puolestaan tarvittiin terveydenhuollon menetelmiin sekä osaamisen syventämistä mielenterveystyöhön. Puutteelliset koulupsykologipalvelut kuormittavat koulukuraattoreita, psykologi resurssia tarvittaisiin ehdottomasti enemmän.

Työssäjaksamisen haasteiksi nousivat työn määrä, riittämättömyyden tunne, palvelupolkujen toimimattomuus sekä ammatillisen johtamisen puute. Ajankohtaiset ilmiöt olivat hyvin samankaltaisia koko YT-alueella, näistä mainittakoon runsas ruutu-aika, somekiusaaminen, vapetus, ahdistuneisuus ja erilaiset nepsyoireet, nuorten eriarvoistuminen ja aikuisen tarve. Hyvinvointialueudistus ei ollut parantanut palveluiden saatavuutta vastaajien mielestä. Kysely sai kiitosta siitä, että koulukuraattorien työtä nostetaan esille ja että matalankynnyksen työlle annettaisiin enemmän arvoa. Kuraattorin työssä on mahdollisuus kohdata suuri määrä lapsia ja nuoria ja siten tehdä massiivista vaikuttamistyötä.

Järjestämme avoimen tilaisuuden YTA-tasoisista tuloksista asiasta kiinnostuneille alkuvuodesta 2025, seuraa ilmoittelua täältä!

THL on päivittänyt lapsiin kohdistuneiden rikosepäilyjen ilmoituslomakkeen. Lomake on kaikkien käytettävissä ja löytyy THL:n sivuilta

Lastensuojelulain 25 § 3 mom. mukaisesti Ilmoituksen poliisille tekee ilmoitusvelvollinen henkilö, jolle on syntynyt epäily lapsen kohdistuneesta rikoksesta tai jolla on siitä eniten ensikäden tietoa. Lomake on tarkoitettu tilanteisiin, joissa on velvollisuus tai oikeus tehdä ilmoitus poliisille lapsen kohdistuneesta väkivallasta. Lisäksi THL:n sivuille on koottu tietoa siitä, miten kirjataan rikosepäilyä koskevia tietoja. Asiaan voi perehtyä tarkemmin tästä linkistä.

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2025

Ot-toimintasuunnitelma rakentuu tuttujen teemojen ympärille, järjestämme koulutuksia ja konsultaatioita sekä mahdollisesti yhden tutkimusartikkelin. Tähän aihe täsmentyy myöhemmin. Lisäksi toiminnan tukena on alueiden tukiryhmät, sparrausryhmä ja muut tarpeenmukaiset yhteistyöryhmät.

Vuonna 2025 järjestetään mahdollisesti kaksi kansallista seminaaria/ webinaaria työryhmien tuloksista joissa olemme olleet mukana (lapsistrategia STM ja lastensuojelun kansallinen kehittäjäverkosto THL).

Sosiaalialan osaamiskeskusten uudistuva rooli voi tarjota mahdollisuuden niiden ja OT-keskusten yhteiskehittämiseen. Suunnitelma kokonaisuutena tarkentuu seuraavan toimintakauden aikana.

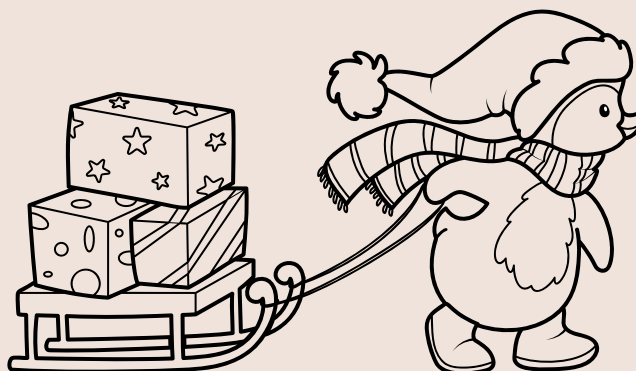
Lapsistrategian toimenpideohjelma -Pohjoinen OT mukana työryhmässä

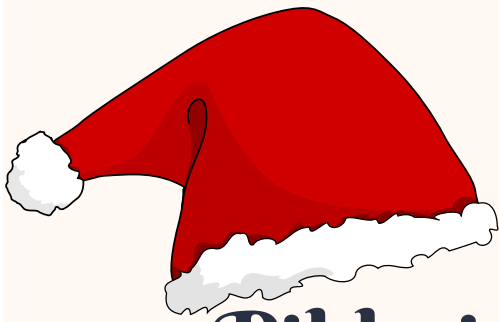

Pohjoinen OT-keskus on ollut mukana yhdessä kansallisen lapsistrategian uuden toimenpideohjelman työryhmässä. Lapsistrategian toimeenpanosuunnitelmassa on 34 toimenpidettä. Pohjoinen OT-keskus on antanut työpanostaan työryhmään, jossa on tarkoitus koota tietoa lapsen asemasta kahden kodin tilanteessa / vaativia erotilanteita koskien. Tarkoitus on kirkastaa ja tuoda yhteen näkemyksiä, miten kehittää järjestelmäämme niin että lapsen oikeudet toteutuisivat entistä paremmin. Tarkoitus on katsoa sekä hyvinvointialueiden, järjestöjen kuin muidenkin sotepalveluja tuottavien tahojen roolia tässä – sitä mikä toimii ja sitä, mitä pitäisi uudistaa/miten.

Viranomais- ja ammattilaistoimijoita saattaa lapsen ympärillä olla lukuisia, mutta kenelläkään ei ole tilanteesta kokonaiskuvaa eikä lainsäädännön mahdollistamia keinoja tilanteen vakauttamiseksi välttämättä käytetä. Toteutetaan kokoava selvitys, jossa kartoitetaan vanhempien eron jälkeisten ja erillään asumisen haasteiden ilmenemismuotoja, mukaan lukien psyykinen väkivalta, pakottava kontrolli, vieraannuttaminen, eronjälkeinen häirintä sekä taloudelliseen toimeentuloon vaikuttavat haasteet. Selvitetään, miten lasten suojeleminen väkivallalta vanhempien erotilanteissa ja eron jälkeen toteutuu, sekä millaisia haasteita eri palveluiden (ml. lapsen 17 huoltoon, asumiseen/tapaamisiin ja elatukseen liittyvä päätöksenteko) yhteensovittamisessa ilmenee. Huomioidaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueilla toteutettujen OT-pilottien tuottamat kokemukset ja tieto vaativista erotilanteista, samoin kuin ilmiöön liittyvä järjestöjen erityisosaaminen. Selvityksessä nostetaan esiin konkreettisia kehittämistarpeita lapsen asioista sopimisen ja päätöksenteon järjestelmän sekä siihen liittyvien palvelujen kehittämiseksi. Lapsen huoltoon, tapaamisiin ja elatukseen liittyvän sopimisen sekä päätöksenteon järjestelmän toimivuutta on aiheellista tarkastella myös julkistalouden näkökulmasta.

Työ on tehtävä tämän vuoden loppuun mennessä ja vuonna 2025 tuloksista järjestettäneen STM:n toimesta webinaari.

**Pikkuinen tonttu hyppeli näin
jalassa tossut väärinpäin.
Pikkuinen tonttu huuteli näin:
Tästä se joulu alkaa!**

**Toivottaa
Pohjoinen OT-keskus**

Pohjoinen OT-hanketiimi

Pertti Virta, projektipäällikkö

p. 050 464 9147

Marja Sundqvist, koordinaattori

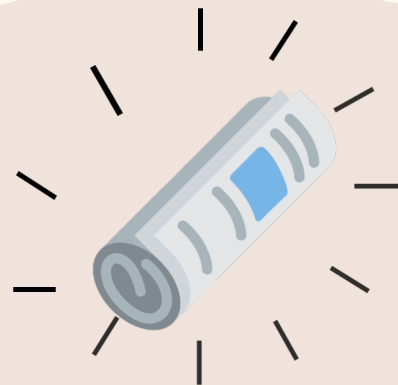
p. 050 516 9470

sähköpostit: etunimi.sukunimi@pohde.fi

Pohjoinen OT- keskus -jatkokkehittämishanketta v.23-24 hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue pohde

Hankeen kotisivut

<https://pohde.fi/tietoa-meista/kehittaminen-ja-innovaatiot/kehittamishankkeet/tulevaisuuden-sote-keskus/pohjoisen-osaamis-ja-tukikeskus/>

**Uutiskirje
3/25 ilmestyy
maaliskuussa**

OT-keskus

Vaativinta osaamista lasten, nuorten ja perheiden palveluissa